

Školitelský posudek na diplomovou práci Lucie Podskalské:

Vypracování norem zubního věku
pro současnou českou populaci (dívky)

Diplomová práce je metodologického zaměření. Zabývá se hledáním vývojového schématu mineralizace chrupu české populace dívek, která je nejpřesnějším ukazatelem pro určení věku dětí do 14 let života. Ačkoliv obdobné práce byly v minulosti u nás i v zahraničí publikovány, vzhledem k sekulárnímu trendu a regionálním rozdílům je potřeba data stále aktualizovat.

Diplomová práce Lucie Podskalské je analogická s diplomovou prací Radky Kubelkové, která za použití stejné metody zpracovávala normy zubního věku pro chlapce. Byla použita metoda skopického hodnocení panoramatických snímků zubů pro stanovení vývojových stádií mineralizace chrupu. Panoramatické snímky byly zapůjčeny ze Stomatologické kliniky Fakultní nemocnice Královské Vinohrady, a to především díky vstřícnému přístupu a zájmu paní Dr. Magdalény Koťové. Takto získaná data byla dále statisticky zpracována s ohledem na využití v klinické praxi. Studentka bude v započaté problematice vývoje chrupu pokračovat v rámci postgraduálního studia na PřF UK. O jejím osobním přístupu k řešení zvoleného tématu dále svědčí volba výběrových přednášek během studia, četné konzultace s odborníky z oboru stomatologie i statistického zpracování dat (Dr. Zocová, Doc. Zvára), ale především sama předkládaná diplomová práce (výzkum podpořený Grantovou agenturou Univerzity Karlovy, č. 270/2004/B-BIO/PrF).

Práce má standardní členění, tj. úvodní kapitolu, teoretickou část, materiál a metodu, část výsledkovou, diskusi, závěr a seznamy literatury, tabulek a obrazové dokumentace. V obsahu by měla autorka opravit název Diskuse místo Výsledky, zjevně se jedná o překlep, popř. doplnit kapitolu 9 Přílohy, ty v obsahu nejsou zmíněny.

Kapitola **úvod** věcně informuje o potřebě znalosti mineralizace chrupu v různých vědních oborech a seznamuje čtenáře s hlavními stanovenými cíli. **Teoretická část** je pokud se týká textu nejobsáhlejší, jazyk i odborná terminologie jsou zvládnuty na velice dobré úrovni, vývojové procesy uvnitř dentice jsou dokumentovány barevnými obrázky s citovaným zdrojem. Kapitola týkající se přehledu metod hodnocení mineralizace chrupu je doplněna obrazovou přílohou umístěnou na konci práce.

Kapitola **materiál a metodika** je zpracována výstižně a velice zdařile popisuje především použitou metodu hodnocení OP snímků a statistické metody. Identifikaci vývojových stádií prováděla Lucie Podskalská společně s kolegyní Radkou Kubelkovou a po zhodnocení všech

snímků obě zkontrolovaly první polovinu snímků, aby byly nejasné případy (popř. počáteční chyby) odstraněny. Práce byla také z odborného hlediska velice náročná, obě autorky co do kvantity vyhodnotily dohromady přes 700 OP snímků. Diplomantka použila adekvátní statistické postupy a vše sama vyhodnotila (softwaru Statistica 6.0, NCSS), výsledky jsou bohatě graficky dokumentovány.

Kapitola **výsledky** obsahuje kromě stěžejní části, tj. norem mineralizace chrupu pro dívky, několik podkapitol, jako je hodnocení laterality a pohlavního dimorfismu v rámci mineralizace chrupu dolní čelisti, podrobný popis mineralizace jednotlivých zubů, srovnání s jinými výzkumy. Za velice zajímavé považuji konstrukci růstových křivek pro C, P1, P2, M2 a částečně M3. U ostatních zubů tyto křivky chybí, neboť chybí raná stádia zubů I1, I2, M1 vzhledem k nízké četnosti v zastoupení probandů nižších věkových kategorií. V čem spočívá výpovědní hodnota kumulativních grafů? V rámci diskuse, popř. budoucí publikace, by bylo určitě přínosné znázornit všechny kumulativní grafy jednotlivých zubů vedle sebe, proč?

Diskusi autorka vypracovala velice pečlivě. Začíná obecně od tématu určování věku a posouvá se přes erupci zubů, jejich mineralizaci až k metodám využívajícím histologickou strukturu zubu. Výsledky týkající se mineralizace jednotlivých zubů jsou diskutovány podle věku začátku a dokončení mineralizace korunky a kořene zubů, tj. použila členění odlišné od výsledků, což považuji za přínosné. Mohou se tak objevit vývojové souvislosti, které by při odděleném sledování zubů mohly uniknout.

Závěr shrnuje zjištěná fakta a je výstižný a dobře zformulovaný.

Shrnutí: Diplomová práce Lucie Podskalské dosahuje vysoké úrovně. Text je psán výrazně dobrým slohem bez kompozičních či gramatických chyb. Studentka pracovala se zaujetím samostatně, prokázala analytické a kompilační schopnosti v rámci členění diskuse, počet citací přes 60 dokazuje, že umí pracovat s odbornou literaturou, využívat informační zdroje PřF UK i jiných knihoven. Statistické zpracování bylo složité, osobní přístup byl iniciativní. Výsledky jsou publikovatelné v recenzovaných cizojazyčných časopisech a vítané jak v klinické praxi, tak v oblasti kosterní či forenzní antropologie. **Práce bezpochyby splnila zadané cíle, daleko přesáhla požadavky kladené na diplomové práce učitelského směru studia, a proto ji doporučuji k obhajobě.**

RNDr. Jana Velemínská, Ph.D.